

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 2 maj 2023
(OR. en)

8863/23

**Interinstitutionellt ärende:
2023/0079(COD)**

**COMPET 380
IND 202
MI 348
POLCOM 72
WTO 58
RELEX 519
RECH 154
CODEC 739**

NOT

från:	Ordförandeskapet
till:	Ständiga representanternas kommitté (Coreper)/rådet
Ärende:	Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING om inrättande av en ram för säkerställande av trygg och hållbar försörjning av kritiska råvaror och om ändring av förordningarna (EU) 168/2013, (EU) 2018/858, 2018/1724 och (EU) 2019/1020 – Riktlinjedebatt

Inför konkurrenskraftsrådets riktlinjedebatt den 22 maj 2023 bifogas för delegationerna en not från ordförandeskapet om förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av en ram för säkerställande av trygg och hållbar försörjning av kritiska råvaror och om ändring av förordningarna (EU) 168/2013, (EU) 2018/858, 2018/1724 och (EU) 2019/1020.

Not från ordförandeskapet till riktlinjedebatten om akten om kritiska råvaror**vid konkurrenskraftsrådets möte den 22 maj 2023**

EU satsar på att vara klimatneutralt senast år 2050. För att EU ska kunna uppnå detta mål måste det utveckla och ta fram ett brett spektrum av nettonollteknik för vilken det krävs kritiska och strategiska råvaror. Dessa råvaror förekommer i början av många industriella leveranskedjor. De behövs inte bara för den gröna och den digitala omställningen utan även för stärkandet av EU:s konkurrenskraft på lång sikt och bibehållandet av vår resiliens och säkerhet. Dessa råvaror är även absolut nödvändiga för sådana strategiska sektorer som hälso- och sjukvård, rymden och försvaret. Störningar i leveranskedjorna kan få betydande negativa konsekvenser för EU:s industri och säkerhet och för uppnåendet av EU:s politiska mål.

Efterfrågan på kritiska råvaror har aldrig varit större, och den förväntas skjuta i höjden under de närmaste åren på grund av massiva globala investeringar i ren teknik, den digitala omställningen samt ökade försvarsbehov mot bakgrund av Rysslands invasion av Ukraina. Den totala globala efterfrågan på mineraler kommer att två- till fyrdubblas under de kommande 20 åren, och efterfrågan på sådana batteri-relaterade råvaror som litium förväntas stiga till 42 gånger nuvarande nivåer. Vidare beräknas efterfrågan på sällsynta jordartsmetaller, såsom neodym, dysprosium och praseodym, som behövs för tillverkningen av permanentmagneter – vilka i sin tur används i exempelvis vindturbiner och elfordon – öka med ca 250 % under perioden 2020–2030.

I dagsläget är EU starkt importberoende när det gäller kritiska råvaror. Produktionen av kritiska råvaror är i stor utsträckning koncentrerad till ett fåtal länder i världen, och EU är t.ex. starkt beroende av Kina (över 90 %) vad gäller lätta och tunga sällsynta jordartsmetaller samt gallium och magnesium. Vidare importerar EU 98 % de permanentmagneter som man behöver från Kina. EU är även starkt beroende av ett fåtal länder för förädling och raffinering av råvaror, varvid Kina exempelvis kontrollerar 56 % av den globala kapaciteten för raffinerat litium och 58 % för raffinerat mangan, och 63 % av världens kobolt som används i batterier utvinns i Demokratiska republiken Kongo medan 60 % raffinerar i Kina. Sydafrika står för 71 % av EU:s behov av platinametaller, och Turkiet står för 98 % av EU:s boratförsörjning. Vissa av dessa länder delar inte Europas värderingar eller lever inte upp till europeiska normer i fråga om miljö, sociala frågor och styrning. Detta gör det än mer angeläget för EU att försöka hitta andra samarbetsformer och stärka handelsförbindelserna med pålitliga partner, t.ex. genom frihandelsavtal eller strategiska partnerskap.

De kritiska råvarorna har blivit en bricka i ett geopolitiskt spel där EU måste ha en framträdande roll. Det finns uppenbarligen ett behov av att diversifiera källorna till kritiska råvaror och trygga försörjningen av dessa i syfte att gagna EU:s industrier och garantera att EU ska kunna uppfylla sina klimatmål och digitala mål samt sina försvarsbehov. EU måste därför fokusera på att diversifiera sin import men även på att stärka sin egen kapacitet i fråga om utvinning, förädling och återvinning av kritiska råvaror.

Trots att EU har stora fyndigheter och verksamma gruvor spelar det ingen framträdande roll när det gäller utvinning, förädling och återvinning av kritiska och strategiska råvaror, och för många råvaror är återvinningsgraden under 1 %. EU har geologisk potential, men Europa är generellt sett underutforskat av många olika skäl, varav ett är den tunga regelbördan. Exempelvis är det bara ca 2 % av de globala utforskningsinvesteringarna som går till EU:s medlemsstater. Detta är ett område med outnyttjad potential. Sedan 2018 har Europeiska kommissionen tillsammans med företrädare för medlemsstaterna (medlemmarna i EU:s arbetsgrupp för råvaruförsörjning) samlat in information om projekt för kritiska råvaror. För närvarande innehåller databasen reserv- och resursdata från 22 länder om 26 kritiska råvaror och sju ytterligare råvaror. Den viktigaste flaskhalsen för inledandet av utvinningsprojekt inom EU är de långdragna, fragmenterade och oförutsebara processerna för att få tillstånd. Investeringarna hämmas dessutom av den otillräckliga utforskningen av Europas mineralresurser, motsättningarna mellan miljöpolitik och investeringsfrämjande politik samt en låg acceptans bland allmänheten av gruvdrift.

För att ta itu med dessa frågor och garantera en säker, diversifierad och hållbar försörjning av kritiska råvaror till EU lade kommissionen den 16 mars 2023 fram ett meddelande och ett förslag till förordning om kritiska råvaror. Den externa politiska aspekten tas i första hand upp i meddelandet, medan förordningen tar upp inre marknadsaspekter och industriella aspekter.

Förslaget till förordning om kritiska råvaror bygger på fyra pelare. För det första föreslås det i förordningen att förteckningen över kritiska råvaror och en ny förteckning över strategiska råvaror ska infogas i förordningen och därigenom kodifieras i lagstiftningen. Samtidigt föreslås i förordningen riktmärken för att förbättra EU:s kapacitet för utvinning, förädling och återvinning av kritiska råvaror och för att vägleda diversifieringsinsatserna. För det andra föreslås i förordningen nya åtgärder för att stärka Europas kapacitet i fråga om kritiska råvaror längs hela värdekedjan, såsom nya ramar för urval och genomförande av strategiska projekt, vilka kan dra nytta av effektiviserade tillståndsförfaranden, samt anges nationella krav för utvecklingen av program för undersökningsarbete i Europa. Vidare ska medlemsstaterna för samtliga projekt för kritiska råvaror tillhandahålla en samlad ingång för alla relevanta tillstånd. I förordningen föreslås även en uppsättning åtgärder för att öka återvinningen av kritiska råvaror i syfte att garantera Europas kapacitet. För det tredje anges i förordningen åtgärder för att stärka EU:s beredskap och minska leveransriskerna. Slutligen kommer det att inrättas en gemensam styrningsstruktur i form av en nämnd, som kommer att ge råd och samordna genomförandet av de åtgärder som anges i förordningen samt diskutera EU:s strategiska partnerskap med tredjeländer.

Det är ett problem för gruvindustrin att bergrundsfyndigheters belägenhet är resultatet av geologiska processer, och att mineralfyndigheter därför inte kan flyttas på samma sätt som annan industriell verksamhet. Det finns alltid motstridiga intressen när en ny gruva föreslås eller det genomförs undersökningar. För att man ska uppnå målen med förordningen om kritiska råvaror måste man i denna göra en lämplig avvägning mellan olika och ibland motstridiga intressen, så att EU:s produktion kan ökas samtidigt som man bibehåller höga miljöstandarder. Det är lika viktigt att man reducerar eventuella negativa konsekvenser – såväl miljömässigt som socialt – av projekt i tredjeländer.

Ministrarna uppmanas att diskutera följande frågor:

- Är de åtgärder som föreslås i förordningen om kritiska råvaror tillräckliga för att man ska kunna stärka EU:s utvinnings-, förädlings och återvinningskapacitet i enlighet med kommissionens förslag?
 - Görs i kommissionens förslag den rätta avvägningen mellan motstridiga intressen – exempelvis mellan miljöstandarder och behovet av ökad utvinning, förädling och återvinning av kritiska och strategiska råvaror i EU?
 - Hur kan vi öka den sociala acceptansen av gruvdrift i EU:s medlemsstater?
-